



PRIM MINISTRU

1215
02.08.2019

Biroul permanent al Senatului
Bp 266/19.8.2019

Domnule președinte,

SENATUL ROMÂNIEI
428/4.9.2019

În conformitate cu prevederile art. 111 alin. (1) din Constituție, Guvernul României formulează următorul

PUNCT DE VEDERE

referitor la *propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul Penal*, inițiată de domnul deputat PNL Florin-Claudiu Roman (**Bp.266/2019**).

I. Principalele reglementări

Inițiativa legislativă are ca obiect de reglementare completarea art. 257 (*Ultrajul*) din *Legea nr. 286/2009 privind Codul penal, cu modificările și completările ulterioare*¹, cu un nou alineat, alin. (5), astfel încât uciderea unui polițist sau jandarm, aflat în exercitarea atribuțiilor de serviciu sau în legătură cu exercitarea acestor atribuții, să se sancționeze cu pedeapsa detențiunii pe viață.

¹ ART. 257

Ultrajul

(1) Amenințarea săvârșită nemijlocit sau prin mijloace de comunicare directă, lovirea sau alte violențe, vătămarea corporală, lovirile sau vătămările cauzatoare de moarte ori omorul săvârșite împotriva unui funcționar public care îndeplinește o funcție ce implică exercițiul autorității de stat, aflat în exercitarea atribuțiilor de serviciu sau în legătură cu exercitarea acestor atribuții, se sancționează cu pedeapsa prevăzută de lege pentru acea infracțiune, ale cărei limite speciale se majorează cu o treime.

(2) Săvârșirea unei infracțiuni împotriva unui funcționar public care îndeplinește o funcție ce implică exercițiul autorității de stat ori asupra bunurilor acestuia, în scop de intimidare sau de răzbunare, în legătură cu exercitarea atribuțiilor de serviciu, se sancționează cu pedeapsa prevăzută de lege pentru acea infracțiune, ale cărei limite speciale se majorează cu o treime.

(3) Cu aceeași pedeapsă se sancționează faptele comise în condițiile alin. (2), dacă privesc un membru de familie al funcționarului public.

(4) Faptele prevăzute în alin. (1)-(3), comise asupra unui polițist sau jandarm, aflat în exercitarea atribuțiilor de serviciu sau în legătură cu exercitarea acestor atribuții, se sancționează cu pedeapsa prevăzută de lege pentru acea infracțiune, ale cărei limite se majorează cu jumătate.

II. Observații

În *Expunerea de motive* a inițiativei legislative se precizează că polițiștii și jandarmii nu beneficiază de o protecție juridică adecvată pentru îndeplinirea sarcinilor de serviciu în condiții de siguranță, invocând-se cazuri din presa publică în care astfel de persoane au fost ucise ori rănite în timpul misiunilor. În aceste condiții, inițiatorul propunerii legislative consideră că trebuie înăsprite pedepsele pentru infracțiunile care vizează viața oamenilor legii astfel încât oamenii care se angajează în conflicte cu polițiști ori jandarmi să fie descurajați în săvârșirea acestor fapte.

Facem precizarea că, față de propunerea de modificare și argumentele prezentate în *Expunerea de motive*, incriminarea ultrajului are, de *lege lata*, un regim sancționator mai grav, limitele de pedeapsă fiind majorate cu o treime în cazul funcționarilor publici și cu jumătate în cazul polițiștilor și jandarmilor.

Astfel, faptele comise asupra unui polițist sau jandarm se sancționează, de *lege lata*, prin majorarea cu jumătate a limitelor de pedeapsă (reglementarea fiind similară celei privesc infracțiunile comise împotriva magistraților²), aceste două categorii fiind cuprinse, însă, în capitolul destinat autorității și nu în cel privind înfăptuirea justiției, vizându-se toate tipurile de activități desfășurate de aceste două categorii, nu doar cele legate de înfăptuirea justiției.

În consecință, în cazul acestor subiecți pasivi, nu se poate vorbi despre lipsa unui efect disuasiv, în condițiile în care pentru infracțiunile comise împotriva unor persoane care au calitatea de polițist sau jandarm limitele de pedeapsă sunt majorate deja cu două trepte.

Mai mult decât atât, limitele de pedeapsă majorate cu o jumătate permit și instanțelor de judecată aplicarea, acolo unde se impune, a unor pedepse orientate către maximul special, pentru a se asigura și funcția de exemplaritate a pedepsei.

De lege lata, Codul penal face posibilă aplicarea pedepsei detențiunii pe viață în cazul infracțiunii de omor al unui polițist ori jandarm aflat în

² *Ultrajul judiciar*

(1) Amenințarea, lovirea sau alte violențe, vătămarea corporală, lovirile sau vătămările cauzatoare de moarte ori omorul, săvârșite împotriva unui judecător sau procuror aflat în exercitarea atribuțiilor de serviciu, se sancționează cu pedeapsa prevăzută de lege pentru acea infracțiune, ale cărei limite speciale se majorează cu jumătate.

(2) Săvârșirea unei infracțiuni împotriva unui judecător sau procuror ori împotriva bunurilor acestuia, în scop de intimidare sau de răzbunare, în legătură cu exercitarea atribuțiilor de serviciu, se sancționează cu pedeapsa prevăzută de lege pentru acea infracțiune, ale cărei limite speciale se majorează cu jumătate.

(3) Cu aceeași pedeapsă se sancționează faptele comise în condițiile alin. (2), dacă privesc un membru de familie al judecătorului sau al procurorului.

(4) Dispozițiile alin. (1)-(3) se aplică în mod corespunzător și faptelor comise împotriva unui avocat în legătură cu exercitarea profesiei.

exercitarea atribuțiilor de serviciu sau în legătură cu exercitarea acestor atribuții. Astfel, din interpretarea coroborată a dispozițiilor art. 257 alin. (4) din *Legea nr. 289/2009* cu cele ale alin. (1) al aceluiași articol, reiese faptul că omorul săvârșit împotriva unui polițist sau jandarm, aflat în exercitarea atribuțiilor de serviciu sau în legătură cu exercitarea acestor atribuții, se sancționează cu pedeapsa prevăzută de lege pentru omor (sau omor calificat), ale cărei limite se majorează cu jumătate [art. 257 alin. (4) din *Legea nr. 289/2009* raportat la art. 188 (*Omorul*) din același act normativ³ sau art. 257 *Legea nr. 289/2009* raportat la art. 189 (*Omorul calificat*⁴)].

Prin urmare, infracțiunea de omor (art. 188 din *Codul penal*) este sancționată cu închisoarea de la 10 la 20 de ani, însă atunci când este săvârșită asupra unui polițist sau jandarm, limitele speciale de pedeapsă vor fi majorate și se vor situa între 15 și 30 de ani.

De asemenea, infracțiunea de omor calificat (art. 189) este sancționată cu detențiune pe viață alternativ cu închisoarea de la 15 la 25 de ani, iar dacă este săvârșită împotriva unui polițist sau jandarm, limitele speciale de pedeapsă vor fi - *dacă instanța, în procesul de individualizare a pedepsei - nu optează pentru pedeapsa detențiunii pe viață care este oricum posibilă* - între 22 ani și 6 luni și 30 de ani (deoarece, majorarea cu jumătate a limitei pedepsei ar însemna o limită maximă specială de pedeapsă de 37 de ani și 6 luni, însă limita maximă generală prevăzută de Partea generală a *Codului penal* este de 30 de ani⁵ - limită absolută de la care nu se poate deroga).

Luând în considerare calculele prezentate anterior, apreciem că majorarea propusă nu ar avea niciun efect cu privire la maximul pedepsei închisorii în condițiile în care limitele speciale ale pedepsei închisorii nu

³ *Omorul*

(1) *Uciderea unei persoane se pedepsește cu închisoarea de la 10 la 20 de ani și interzicerea exercitării unor drepturi.*

(2) *Tentativa se pedepsește.*

⁴ *Omorul calificat*

(1) *Omorul săvârșit în vreuna dintre următoarele împrejurări:*

a) *cu premeditare;*

b) *din interes material;*

c) *pentru a se sustrage ori pentru a sustrage pe altul de la tragerea la răspundere penală sau de la executarea unei pedepse;*

d) *pentru a înlesni sau a ascunde săvârșirea altei infracțiuni;*

e) *de către o persoană care a mai comis anterior o infracțiune de omor sau o tentativă la infracțiunea de omor;*

f) *asupra a două sau mai multor persoane;*

g) *asupra unei femei gravide;*

h) *prin cruzimi.*

se pedepsește cu detențiune pe viață sau închisoare de la 15 la 25 de ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

(2) *Tentativa se pedepsește.*

⁵ *ART. 60*

Regimul închisorii

Inchisoarea constă în privarea de libertate pe durată determinată, cuprinsă între 15 zile și 30 de ani, și se execută potrivit legii privind executarea pedepselor.

pot depăși maximul general al acestei pedepse, prevăzut de art. 60 din *Legea nr. 286/2019 privind Codul penal*.

Apreciem că nu o mărire formală a pedepselor, fără efecte reale, cu impact criminologic și disuasiv reprezintă soluția optimă, ci aplicarea unor pedepse exemplare, cu celeritate, de către organele judiciare.

Mai mult decât atât, practica ultimului deceniu a demonstrat că nu mărirea exagerată a limitelor de pedeapsă este soluția eficientă pentru combaterea criminalității, iar într-un stat de drept, întinderea și intensitatea represiunii penale trebuie să rămână în limite determinate, în primul rând, prin raportare la importanța valorii sociale lezate pentru cei care înfrâng pentru prima oară legea penală, urmând să crească progresiv pentru cei care comit mai multe infracțiuni înainte de a fi definitiv condamnați și cu atât mai mult pentru cei aflați în stare de recidivă.

De altfel, *Legea nr. 286/2009 privind Codul penal* cuprinde un regim sancționator mai sever pentru concursul de infracțiuni și recidivă în cazul cărora au fost prevăzute unele dispoziții de excepție care permit posibilitatea aplicării pedepsei detențiunii pe viață în cazul comiterii unor fapte deosebit de grave, chiar dacă aceasta nu a fost stabilită pentru niciuna dintre infracțiunile concurente ori dacă pedepsele stabilite constau în închisoare, iar numărul și gravitatea faptelor comise ar justifica acest lucru.

În concluzie, se poate observa că instrumentul optim pentru o combatere eficientă a infracțiunilor nu este o mărire exagerată a pedepselor, ci existența unui sistem sancționator proporțional cu gravitatea faptelor săvârșite, susținut de o aplicare promptă a acestor pedepse de către organele judiciare.

În egală măsură, în condițiile introducerii alin. (5) în cadrul art. 257, așa cum este formulat în inițiativa legislativă, ar exista două prevederi care reglementează două sancțiuni pentru aceeași ipoteză întrucât, în funcție de circumstanțele specifice cauzei, aplicarea sancțiunii detențiunii pe viață este oricum posibilă dacă fapta de omor simplu ori calificat privește un polițist ori jandarm aflat în exercitarea atribuțiilor de serviciu sau în legătură cu exercitarea acestor atribuții.

În acest sens, apare un paralelism legislativ care nu este permis de dispozițiile art. 16 din *Legea nr. 24/2000 privind tehnica legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată, cu modificările și completările ulterioare*⁶, și pot apărea vicii de neconstituționalitate prin încălcarea art. 1 alin. (5) din *Constituția României, republicată*.

⁶ (1) În procesul de legiferare este interzisă instituirea aceluiași reglementări în mai multe articole sau alineate din același act normativ ori în două sau mai multe acte normative. Pentru sublinierea unor conexiuni legislative se utilizează norma de trimitere.

În consecință, apreciem că nu se impune modificarea cadrului legal actual în materia dreptului penal substanțial referitor la infracțiunea de ultraj (art. 257 din *Legea nr. 286/2009 privind Codul penal*), în sensul dorit de inițiator.

III. Punctul de vedere al Guvernului

Având în vedere considerente menționate, **Guvernul nu susține adoptarea acestei inițiative legislative.**

Cu stimă,


Viorica DANCILA
PRIM-MINISTRU

Domnului senator **Călin-Constantin-Anton POPESCU-TĂRICEANU**
Președintele Senatului

(2) În cazul existenței unor paralelisme acestea vor fi înlăturate fie prin abrogare, fie prin concentrarea materiei în reglementări unice.

(3) Se supun procesului de concentrare în reglementări unice și reglementările din aceeași materie dispersate în legislația în vigoare.

(4) Într-un act normativ emis pe baza și în executarea altui act normativ de nivel superior nu se utilizează reproducerea unor dispoziții din actul superior, fiind recomandabilă numai indicarea textelor de referință. În asemenea cazuri preluarea unor norme în actul inferior poate fi făcută numai pentru dezvoltarea ori detalierea soluțiilor din actul de bază.